

אוכלים משלהם ושותים משלהם ושמש שלהן עומד לפניהם – מעלה עליהם הכתוב כאילו אכלו מזבחי מתים (וקרא לך ואכלת מזבחו – משעת קריאה).

הלכך כל שלשים יום, בין שמפרש בהזמנתו מחמת הילולא אני עושה סעודה זו, בין שאינו מפרש – אסור. משלשים יום ועד שנים עשר חדש, אם מפרש אסור ואם אינו מפרש מותר. ואדם חשוב נמנע אפילו לאחר שנים עשר חדש, כפי שנהג רב יצחק ב"ר מרשיא (מפני ששמח ממנו העכו"ם מאד. רש"י).

א. רבנו יונה כתב שאם בשעת ההזמנה אומר לו היהודי שלא יאכל עמו אלא בנפרד – לית לן בה.

ב. יש מי שכתב שאם שלח לישראל מאכלים לביתו – אינו בכלל האיסור (ע' בשו"ת הרא"ש יט, כב).

ג. אין בזה דין 'יהרג ואל יעבור' (עפ"י מחשבות חרוץ עמ' 182).

ויש שנסתפקו להתיר משום איבה (ע' יו"ד קנב, א).

אין בכלל 'משתה' סעודת מרעות (= 'טוויזג') שעושים הצעירים זה עם זה, ומותר לשאת וליתן עמהם בסעודה זו (עפ"י גמרא להלן יד. ורש"י).

דפים ח – ט

ד. א. מתי פשטה מלכות רומי בנצחונה על מלכות יון?

ב. מתי גזרו טומאה על ארץ העמים ועל כלי זכויות?

ג. מתי גלתה סנהדרין מלשכת הגזית, ומדוע?

ד. מתי הפסיקו לדון דיני קנסות?

ה. מה היה משך תקופת שלטון יון בכיפה?

ו. מלכות חשמונאי ומלכות בית הורדוס – כמה זמן נמשכה מלכותם?

ז. מתי החלו 'שני אלפים תורה' ומתי 'שני אלפים ימות המשיח'?

ח. באיזו שנה משנות השמיטה נחרב הבית השני, וכיצד דרך החישוב לידע מתי שנת השמיטה?

א. שלשים ושנים קרבות עשו רומאים כנגד יוונים ולא עלתה להם, עד ששיתפו את ישראל עמם ונצחום בשנת 214 לבנין הבית השני. 26 עמדו בהסכם שעשו עם היהודים ולא רדו בהם, לאחר מכן, בשנת 240 לבנין, פשטה מלכות הרשעה על ישראל (- 180 שנה לפני החורבן).

ב. שמונים שנה קודם חורבן בית שני גזרו טומאה על ארץ העמים ועל כלי זכויות.

ג. ארבעים שנה קודם חורבן הבית גלתה סנהדרין לחנות, מפני שרבו הרוצחים ולא רצו לדון דיני נפשות. לפי הסבר אחד בתוס', כאשר היו רואים צורך שעה, היו חוזרים אל הלשכה ודנים שם.

ד. דיני קנסות היו דנים כל עוד היו חכמים סמוכים בארץ ישראל, אף לאחר החורבן.

ה. מלכות יון שלטה בפני הבית השני מאה ושמונים שנה. תחילת מלכותם היתה בשנת ל"ה לבנין, לאחר מלכות פרס. שש שנים מלכו בעילם, ולאחר מכן פשט שלטונם בכל העולם. [אותה שנה שפשטה מלכותם בכל העולם, היתה תחילת האלף השני ליציאת מצרים; 480 שנה משיצאו ממצרים עד בנין הבית הראשון, 410 שנה לבניינו, 70 שנה גלות בבל, ועוד 40 שנה בימי הבית השני עד שפשטה מלכות יון כאמור. להלן י.].

ו. מלכות חשמונאי בפני הבית מאה ושלש, וכמו כן מלכות בית הורדוס – סך הכל מאתים ושש שנה עד החורבן.

ז. שני אלפים תורה החלו מואת הנפש אשר עשו בחרן – בהיות אברהם אבינו ע"ה בן חמשים ושתים שנה. באותה שנה מלאו אלפים שנה מבריאת העולם – 'שני אלפים תוהו', ללא תורה. שני אלפים ימות המשיח החלו בתום ארבעת אלפים שנה לבריאת העולם – מאתים שבעים ושנים שנה לאחר חורבן הבית השני.

ח. בשנה ראשונה לשמיטה נחרב הבית (תענית כט.). לדברי רש"י כאן (וכן נקט הרא"ש לעיקר), החורבן היה בשנת ת"כ לבנינו, ולדעת כמה ראשונים (רשב"ם, ר"ת ועוד. וכו"כ רש"י בערכין יב) – בשנת תכ"א.

הבא לידע באיזו שנה לשמיטה הוא עומד, ייחשב את מספר השנים משנת החורבן עד לאותה שנה [ויסיף שנה אחת (לגרסת רש"י)], ויחלקן לשבע. והנותר, אם יש, זוהי השנה שעומד בה לסדר שבוע של שמיטה. לפרוש רש"י (וכן נקט הרא"ש), שנת ת"כ לבית היתה ראשונה לשמיטה, והחישוב לשנות החורבן מתחיל מתכ"א, לכן יש להוסיף שנה אחת. ואולם כמה ראשונים חולקים וסוברים שאין להוסיף שנה.

ולדברי חכמים הסוברים ששנת חמשים אינה עולה לשנת השמיטה, יש לחלק תחילה את מספר השנים ליובלות, ואת עודף השנים שביובל האחרון, יש לחלק לשבע על אותה הדרך.

כתבו כמה ראשונים שהלכה כר' יהודה ששנת חמשים עולה לכאן ולכאן (רא"ש ועוד). ואף לדעת חכמים י"א שמאז חורבן הבית – גם הם מודים ששנת חמשים מתחשבת עם שנות השמיטה.

דף י

טו. א. כיצד מציינים את השנה בשטרות?

- ב. מה דין משא ומתן בימי איד שעושים מלכי עובדי כוכבים? מהו יום גנוסיא של מלך?
- ג. כיצד באו לידי ביטוי דברי עובדיה על אדום: הנה קטן נתתיך בגוים, בזוי אתה מאד?

א. בשטרות היו מונים (בגולה) את השנים לתחילת מלכות היונים, ולא מתחילת מלכותם ממש אלא שש שנים לאחר מכן, כשפשטה מלכותם. והיא שנת 380 לפני חורבן בית שני.

[מעשה בשטר שצוינה בו שנה מאוחרת בשש שנים מהשנה בה יצא השטר, והורה רב נחמן שאפשר לגבות בו מיד ואינו 'שטר מאוחר', שיש להניח שהסופר דייק וחישב השנים מתחילת מלכות היונים ולא מעת שפשטה].

במנין זה מתחילים למנות שנה חדשה באחד בתשרי, שהוא ראש השנה למלכי גויים.

גם אם אין מפורש בשטר 'למלכי יון'. ואפילו האלפים והמאות אינם מצוינים אלא הפרטים בלבד [וכתוב בו 'בכך וכך לפרט'] – הוכיחו התוס' שהשטר כשר, כיון שבגולה אין מונים אלא למלכות יון.

והוא הדין למנין שאנו מונים בשטרות – לבריאת העולם, אעפ"י שלא הזכיר בפרוש 'לבריאת העולם' ולא ציין האלפים – כשר (עפ"י תוס', רא"ש ומאירי. 'וכן אנו רגילים לפעמים' – ריטב"א. וכן עשה רבנו תם מעשה. וע"ע בשו"ת הרא"ש מה, כה).